

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ที่สนใจต่อวิชาชีพการพยาบาล
ความพึงพอใจในงาน และความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร กับความตั้งใจที่จะออกจากงาน
ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร

นางน้องนุช ภูมิสนธิ์

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-340-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, ATTITUDE TOWARDS
NURSING PROFESSION, JOB SATISFACTION, AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT
WITH TURNOVER INTENTION OF PROFESSIONAL NURSES
IN GOVERNMENT HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS

Mrs. Nongnuch Poomison

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science
Nursing Administration Program

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-636-340-9

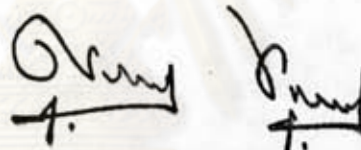
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ทักษะติดต่อวิชาชีพการพยาบาล ความพึงพอใจในงาน และความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การ กับความตั้งใจที่จะออกจากงาน ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร

โดย นางน่องนุช ภูมิสนธิ

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิดา ตามาพงศ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานคณะกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิดา ตามาพงศ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

น้องนุช ภูมิสนธิ : ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ทักษะจิตต่อวิชาชีพการพยาบาล ความพึงพอใจในงาน และความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร กับความตั้งใจที่จะออกจากงาน ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, ATTITUDE TOWARDS NURSING PROFESSION, JOB SATISFACTION, AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT WITH TURNOVER INTENTION OF PROFESSIONAL NURSES IN GOVERNMENT HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พนิดา คามาพงศ์ , 144 หน้า ISBN 974-636-340-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความตั้งใจที่จะออกจากงาน ปัจจัยส่วนบุคคล ทักษะจิตต่อวิชาชีพการพยาบาล ความพึงพอใจในงาน และความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ทักษะจิตต่อวิชาชีพการพยาบาล ความพึงพอใจในงาน และความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร กับความตั้งใจที่จะออกจากงาน รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวทำนายความตั้งใจที่จะออกจากงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่าง 933 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาจากรวบรวมคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความตั้งใจที่จะออกจากงาน ของพยาบาลวิชาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง
2. พยาบาลวิชาชีพ มีทักษะจิตต่อวิชาชีพการพยาบาลทางบวกอยู่ในระดับน้อย มีความพึงพอใจในงาน และความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร อยู่ในระดับปานกลาง
3. อายุ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล การปฏิบัติงานในหน่วยงานบริการผู้ป่วยนอก การปฏิบัติงานในหน่วยบริการหัตถการ ทักษะจิตต่อวิชาชีพการพยาบาลทางบวก ความพึงพอใจในงาน ความพึงพอใจในงานโดยรวม ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร มีความสัมพันธ์ทางลบกับความตั้งใจที่จะออกจากงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สถานภาพโสด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจที่จะออกจากงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. กลุ่มตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจที่จะออกจากงานได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 7 ตัวแปร โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจที่จะออกจากงานได้ร้อยละ 50.40 ($R^2 = .5040$) ได้สมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้
$$Z = -.3633 \text{ ความมั่นคงในหน้าที่การงาน} - .3297 \text{ ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร} - .0952 \text{ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล} - .0841 \text{ ความพึงพอใจในงานโดยรวม} - .0585 \text{ ชีวิตส่วนตัว} + .0795 \text{ เงินเดือนและค่าตอบแทน} - .0736 \text{ นโยบายและการบริหาร}$$

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา..... การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต..... น้องนุช ภูมิสนธิ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษา.....

C 786380	NURSING ADMINISTRATION
## : MAJOR	
KEY WORD: TURNOVER INTENTION / PROFESSIONAL NURSES	
<p>NONGNUCH POOMISON : RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, ATTITUDE TOWARDS NURSING PROFESSION, JOB SATISFACTION, AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT WITH TURNOVER INTENTION OF PROFESSIONAL NURSES IN GOVERNMENT HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. PANIDA DAMAPONG, Dr. P.H. 144 pp. ISBN 974-636-340-9</p>	
<p>The main purposes of this research were to study the relationships between personal factors, attitude towards nursing profession, job satisfaction, and organizational commitment with turnover intention of professional nurses in government hospitals, Bangkok Metropolis and to search for the variables which can predict turnover intention of professional nurses. The research subjects consisted of 933 professional nurses, randomly selected through multi-stage sampling technique. The instrument was developed by the researcher which has been tested for content validity and reliability. The data were analyzed by using Stepwise multiple regression analysis. The major findings were as follow :</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Turnover intention of professional nurses were at the medium level. 2. Attitude towards nursing profession of professional nurses were positive at the low level, while job satisfaction and organizational commitment of professional nurses were at the medium level. 3. Age, tenure, working in out patient department, working in operating room department, positive attitude towards nursing profession, job satisfaction, and organizational commitment were negatively related to turnover intention at significant of .05 level, while single status was positively related to turnover intention at significant of .05 level. 4. The variables, significant ly predicted turnover intention of professional nurses at the .05 level, accounted for 50.40 ($R^2 = .5040$) of the variance. The standardized score functions were as follow : 	
<p>$Z_i = -.3633$ job security $-.3297$ organizational commitment $-.0952$ tenure $-.0841$ overall job satisfaction $-.0585$ factor in personal life $+.0795$ salary $-.0736$ compay policy and administration.</p>	

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต นงนุช ปูมison

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิดา คามาพงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยดูแล ปรึกษาชี้แนะ แนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ รักและเมตตา พร้อมทั้งให้กำลังใจผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย คณาจารย์ในคณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้กำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 11 ท่าน ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลและหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลทั้ง 13 แห่ง ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนพยาบาลวิชาชีพที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัย ที่ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาสนับสนุนเงินบางส่วนในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณไวพจน์ ไชยการ นักเวชนิศน์ของฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช ที่กรุณาควบคุมภาพหน้าของพยาบาล ในเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมารดาและสามี คือ คุณไชยวัชร ภูมิสนธิ์ ที่คอยดูแลห่วงใย เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมา และขอขอบพระคุณ กัลยาณมิตรทุก ๆ ท่าน ที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

น้องนุช ภูมิสนธิ์

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช-ซ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภูมิ.....	ด
บทที่ 1 บทนำ.....	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการลาออกจากองค์การ.....	12
ความหมายของการลาออกจากองค์การ.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับตัวแบบของการลาออกจากองค์การ.....	14
การวัดความตั้งใจที่จะลาออกจากองค์การ.....	30
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับการลาออกจากองค์การ.....	32
ปัจจัยส่วนบุคคลกับการลาออกจากองค์การ.....	32
ทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลกับการลาออกจากองค์การ.....	39
ความพึงพอใจในงานกับการลาออกจากองค์การ.....	49
ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การกับการลาออกจากองค์การ.....	62
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	68

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
	ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	69
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
	การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	75
	การรวบรวมข้อมูล.....	76
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	93
	รายการอ้างอิง.....	109
	ภาคผนวก.....	
	ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	117
	ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	118
	ภาคผนวก ค. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	132
	ภาคผนวก ง. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	137
	ภาคผนวก จ. คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวพยากรณ์ และระหว่าง ตัวพยากรณ์กับความตั้งใจที่จะลาออก โอนย้ายงาน.....	143
	ประวัติผู้เขียน.....	144

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรพยาบาลวิชาชีพ และกลุ่มตัวอย่างประชากร ในโรงพยาบาลรัฐ สังกัดต่าง ๆ เขตกรุงเทพมหานคร.....	71
2	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตาม อายุ สถานภาพสมรส ระดับ การศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล และแผนงานที่ปฏิบัติ.....	80
3	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตัวแปร อายุ ระยะเวลาที่ปฏิบัติ งานในโรงพยาบาล ทิศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ความพึงพอใจในงาน ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การ และความตั้งใจที่จะออกจากงาน.....	82
4	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์ กับความตั้งใจที่จะออกจากงาน.....	84
5	สรุปผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในการเลือกตัวแปรพยากรณ์ ความตั้งใจที่ จะออกจากงาน.....	86
6	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ(R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่ สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์(R^2) และทดสอบความมีนัยสำคัญของ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น(R^2 change) ในการพยากรณ์ความตั้งใจที่จะออก จากงาน เมื่อใช้วิธี Stepwise solution.....	88
7	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ(B) และคะแนน มาตรฐาน(Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ B	91
8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวม เมื่อนำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย.....	137
9	เปรียบเทียบค่าความเที่ยงของแบบสอบถามของตัวแปรแต่ละตัว ระหว่างข้อมูลที่ได้ จากกลุ่มทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง.....	142
10	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวพยากรณ์ และระหว่างตัวพยากรณ์กับ ความตั้งใจที่จะออกจากงาน.....	143

สารบัญแบบภูมิ

แบบภูมิที่	หน้า
1 แสดงผลที่เกิดจากความไม่พอใจในคำตอบแทนตามแนวคิดของ Lawler(1971)..	14
2 แสดงผลที่เกิดจากความไม่พอใจในคำตอบแทนตามแนวคิดของ Lawler(1971) เพิ่มเติม.....	15
3 แสดงตัวแบบการลาออกตามแนวคิดของ March และ Simon (1958).....	19
4 แสดงตัวแบบการการลาออกตามแนวคิดของ Price (1977).....	20
5 แสดงตัวแบบการลาออกของ Price (1977) ที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ โดยการทดสอบของ Bluedorn (1982).....	22
6 แสดงตัวแบบการลาออกตามแนวคิดของ Mobley และ คณะ (1978).....	23
7 แสดงตัวแบบการลาออกตามแนวคิดของ Mobley (1982).....	24
8 แสดงตัวแบบการลาออกตามแนวคิดของ DeCotiis และ Summerrs (1987)..	27
9 แสดงอำนาจการทำนายของทฤษฎีการรู้งใจ.....	56
10 แสดงปัจจัยรู้งใจและปัจจัยนามัยที่ทักให้เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในงาน.	59
11 แสดงภาพใบหน้า (Female Faces Scale).....	61
12 แสดงภาพใบหน้าของพยาบาล (Nurses Faces Scale).....	61
13 แสดงความสัมพันธ์เชิงผกผันระหว่างความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การกับความต้องการ ลาออก.....	63
14 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	68

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย